

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński

w sprawie **A. M. (M.)**

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 9 kwietnia 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego adw. P. D.

o zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym zakończonym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2025 r., III KK 578/24 o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadnej,

na podstawie art. 626 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Chrzanowie wyrokiem łącznym z dnia 17 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 291/23, połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego A. M. w sprawach o sygn. akt II K 467/20 i II K 179/21, wymierzając mu karę łączną 7 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył wskazane w wyroku okresy. Nadto stwierdził, że w pozostałym zakresie połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu, a na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie. Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca

skazanego, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych oraz rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec skazanego kary łącznej 7 lat pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 26 czerwca 2024 r., sygn. akt IV Ka 486/24, po rozpoznaniu apelacji obrońcy, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie kasację złożył obrońca skazanego z urzędu - adw. P. D. - podnosząc zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady sądu odwoławczego. W dniu 11 lutego 2025 r., po rozpoznaniu na posiedzeniu sprawy o sygn. akt III KK 578/24, Sąd Najwyższy wydał postanowienie o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej oraz zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Obrońca skazanego A. M. - adw. P. D. - pismem, które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 13 marca 2025 r., wniósł o przyznanie na jego rzecz kosztów udzielonej skazanemu pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, jednocześnie oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części przez skazanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy o zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skazanemu w postępowaniu kasacyjnym nie jest zasadny.

W pierwszej kolejności wskazać należy na merytoryczną treść wywiedzionej przez obrońcę skazanego kasacji, w której podniesiono wyłącznie (podkreślenie własne SN) zarzut dotyczący wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady sądu odwoławczego. Obrońca skazanego oparł ten zarzut na twierdzeniu, że skład orzekający w sprawie IV Ka 468/24, tj. Sędzia X.Y., Sędzia X.Y.1 oraz Sędzia X.Y.2 nie spełniają wymogów niezawisłości oraz bezstronności w związku z ich wadliwymi powołaniami na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Obrońca skazanego w części motywacyjnej wniesionej w sprawie kasacji powołał się na orzecznictwo sądów krajowych, jak i międzynarodowych trybunałów, dokonując przy tym

ogólnych i abstrakcyjnych spostrzeżeń, skoncentrowanych głównie na okolicznościach związanych z funkcjonowaniem Krajowej Rady Sądownictwa.

Sąd Najwyższy orzekający w niniejszej sprawie prezentuje stanowisko, że powyższy sposób skonstruowania zarzutu kasacyjnego oraz jego uzasadnienia, ma w istocie służyć przeprowadzeniu w postępowaniu kasacyjnym badania wymogów niezawisłości oraz bezstronności członków składu orzekającego w sprawie IV Ka 486/24. Tego rodzaju zabieg w postępowaniu kasacyjnym jest jednak niedopuszczalny. Należy przypomnieć, że tzw. test niezawisłości i bezstronności przeprowadzany jest w stosunku do sędziów sądów powszechnych w odrębnej procedurze określonej przepisami ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 334). Jeśli zatem obrońca skazanego dostrzegł okoliczności, które mogłyby wpłynąć na brak spełnienia przez sędziów Sądu Okręgowego orzekających w sprawie IV Ka 486/24 wymogów niezawisłości i bezstronności winien w odpowiednim czasie złożyć stosowny wniosek celem wszczęcia procedury w oparciu o art. 42a ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych. Zgodnie z § 3 powołanego przepisu dopuszczalne jest bowiem badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Możliwość zainicjowania postępowania określonego w art. 42a powołanej ustawy stanowi ustawowe uprawnienie strony, z którego może również dobrowolnie zrezygnować. Nie istnieją przy tym żadne normatywne podstawy do stosowania rzeczonego trybu w postępowaniu wywołanym wniesioną w sprawie kasacją.

Dodać przy tym wypada, że w toku postępowania odwoławczego obrońca skazanego nie wnosił ani o wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. ani o przeprowadzenie testu w trybie art. 42a ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, a co więcej, podczas rozprawy apelacyjnej w dniu 26 czerwca 2024 r. występująca na podstawie udzielonej przez adw. P.D. substytucji - apl. adw. M.M. została poinformowana przez Sędziego referenta o treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt III KK 307/23, którym uchylono

wyrok wydany z udziałem Sędzi X.Y.1 z powodu bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu. Sędzia referent zwróciła się jednocześnie do stron postępowania o zajęcie w tej kwestii stanowiska. Nie zgłoszono wówczas żadnych zastrzeżeń, co skutkowało rozpoznaniem apelacji w pierwotnie wyznaczonym składzie orzekającym (k. 216v akt sprawy o sygn. IV Ka 486/24). Marginalnie wypada też zauważyć, że obrońca skazanego zarzuca SSO X.Y. brak spełnienia przez nią wymogów niezawisłości oraz bezstronności, chociaż Sędzia ta nie orzekała w sprawie o sygn. akt IV Ka 486/24. Przypomnieć więc należy, że Sąd Okręgowy w Krakowie orzekał w następującym składzie: SSO X.Y.3, SSO X.Y.1 oraz SSO X.Y.2. Z kolei wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt III KK 307/23, na który powołuje się obrońca skazanego (wskazany także podczas rozprawy apelacyjnej przez Sędziego referenta) dotyczył Sędzi X.Y.1, nie zaś jak podaje błędnie adw. P. D. – Sędzi X.Y..

W tej sytuacji, próba zainicjowania przez obrońcę skazanego procedury badania spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności składu orzekającego w sprawie IV Ka 486/24 (wskazanego zresztą przez obrońcę skazanego w sposób błędny) w postępowaniu przed sądem kasacyjnym nie może odnieść zamierzonego skutku. Tym samym Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do przyznania obrońcy skazanego wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji, która w istocie nie zawiera żadnego merytorycznego zarzutu kasacyjnego. Z podanych względów Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 lutego 2025 r., III KK 578/24, celowo pominął rozstrzygnięcie o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Nie należy bowiem oczekiwać zapłaty od Skarbu Państwa wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji, która tylko z pozoru wskazuje na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej i której celem jest w istocie przeprowadzenie testu, o którym mowa w art. 42a ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, co jest niedopuszczalne w ramach postępowania kasacyjnego.

Nie znajdując zatem podstaw do zasądzenia wynagrodzenia dla obrońcy z urzędu, orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[a.]